The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פאליטיש אונאפהענגיג נאציאנאל

א צייטונג וועלכע ניט פרייחיים פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XVIII No 7759 | Friday, January 1st, 1932 | זונען אונטערגאנג: 4.49 א זייגער. | טאראנטא, פריימאג דער 1־טער יאנואר, 1932. יום ו׳, כ״ב טבת, פרשה שמות, תרצ״ב. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY 621681A ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS R 1932 L

N.Y. Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N.Y.

אין פאליטישן שמעליץ - טאפ

יעמוד רב אברהם, רב יצחק, רב משה, רב יעקב, צום שטים־קאסטען!

היינט באקומען אויך אן עליה פרויען וועלכע זענען עלטער פון 21 יאהר, אייך קומט דער כבוד, איהר זענט היינט די אויבערשטע פון סמעטענע.

היינט בוקען זיך צו אייך אלע פאליטישענס.

היינט פיהרט מען אייך אויף אויטאמאבילען און מען שמייכעלט צו אייך. מארגען, אדער נאך פריהער, גלייך ווי איהר שטימט אפ, האט ער אייך אין דער ערד.

אפשר וואלט איהר געקומען צום שכל און נעהמט פריהער דעם פאליטישען אין דער ערד?....

איידער ער זאל שפעטער פון אייך לאכען, לאכט זיך אויס פון איהם יעצט, נעהם אליין שטימען, און שטימט ווי אייער געוויסען דיקטירט אייך.

שטימט פאר דעם, וועלכער וועט זיין א שטאלץ פאר אייך. שטימט פאר דעם, וועלכער איז א כבוד פאר זיי אליין, פאר אייך און פאר דער גאנצער אידישער מאראנטא. שטימט פאר אלדערמאן נייטען פיליפס.

* * *

די פאליטישענס קלייבען זיך סיי־ווי־סיי ארויסצוגעהן פון די ״ביזנעס״, זיי מענה׳ן, נעבאר, אז צייט דער געוועזענער מישאמער ״אונטערשטופער״ און יעצטער פרעסער איז אריין אין פאליטיק איז די ״פאליטישען ביזנעס״ אריין אין חזיר מארק און איז ניט ווערט קיין גראשען, עס איז ״טרטשיפ״.

* * *

שטימט ווי בירגער און ווי אידען, שטימט ווי שטאלצע אידען.

שטימט פאר נייטען פיליפס אלס אלדערמאן אין ווארד 4.

* * *

די אידען פון ווארד פינף האבען דאס יאהר א פראכטפולע געלעגענהייט צו דערוועהלען א אידען צום סיטי קאנסיל. בלויז איין זאך איז נויטיג — יעדער אידישער שטים־געבער זאל ארויסגעהן און שטימען הערי טייט פאר אלדערמאן.

* * *

אלע גיבען צו, אז אלדערמאן רזשיי. דזשיי. גלעם איז דערוועהלט. עס איז דאריבער נאך נויטיג איין זאך, דערוועהלען אלדערמאן נייטען פיליפס און מיר זענען זיכער מיט פארטרעטערשאפט אין סיטי קאנסיל אין 1932.

* * *

די אידען וועלען האבען א גוט יאהר ווען זיי וועלען האבען גוטע פארטרעטער שאפט אין סיטי קאנסיל אין 1932. א מעאר האבען מיר א גרייטען, א שטימע פאר עקס־קאנטראלער קלאוד פירס, וועט אונז באפעסטיגען אין דער באארד אף קאנטראל.

* * *

ביי אידען איז היינט קורץ־פרייטאג. די שטים פלעצער וועלען זיין אפען פון 10 אין דער פריה ביז 6 פארנאכט. אידען מבער דארפען זיך פערערען צוליעב שבת און שטימען אזוי שנעל ווי די שטים־פלעצער עפענען זיך. ווארט ניט ביז ליכט־צינדען, שטימט פאר פריה און שטימט פאר נייטען פיליפס.

* * *

די, וועלכע ווילען העלפען אלדערמאן נייטען פיליפס דארפען בלויז טעלעפאנירען ערעלייד 7424 אדער ערעלייד 7425.

* * *

יא, מיר קענען אייך אפגעבען א גרוס פון ״מאפסיקען״, ער האט שוין געמאכט פארבארייטונגען זיך צו פרעהען מיט זיין ״ע. איבער נייטען פיליפס. די אנשטענ־דיגע אידען פון וואדד 4 האבען אבער נאך ניט געוואנט זייער ווארט. און ווען זיי וועלען עס זאגען, וועט ״מאפסיק״ פליהען צו אלדערשווארץ יאהר צוזאמען מיט 1931

* * *

די אונטערוועלט איז וואדד 4 מיט באקומען א טויט־קלאפ. דער גרעסטער קלאפ פאר איהר איז א שטימע פאר אלדערמאן נייטען פיליפס, און האט מיר אייך א גוטען 1932.

איך אפעליר!

אידען פון וואדד פיער, מענער און פרויען!

איך אפעליר צו אייך ארויסצוקומען און שטימען פאר מיר, אלס אלדערמאן פון וואדד 4.

אכט יאר האב איך אייך פארטראטען עהרליך און אויפריכטיג, איך האב געגעבען אלעס וואס איך האב פארמאגט אין זיך אויף יעדען געביט, אייערע אינטערעסען זענען געווען מיינע אינטערעסען, ווייל איך בין אייגער פון אייך.

מיין רעקארד אין סיטי קאנסיל איז זויבער־ריין. דריי יאהר בין איך געווען פארזיצענדער פון דער שטאדטישער לעגיסלאטור קאמיסיע.

מיין אידישקייט איז א שטאלץ פאר מיר, ווייל איך האב אלע מאל שטאלצירט מיט דעם, וואס איך בין א קינד פון אידישען פאלק, געבוירען און דערצויגען געווארען אין אידישען גייסט און אידישער טראדיציע, וועלכע זענען פאר מיר א הייליגטום.

מיין לעבען איז דאס לעבען פון טאראנטאר אידישען ישוב, אויף אלע געביטען, געזעלשאפטליך און סאציאל.

זאל מיין לעבען אין עפענטליכען לעבען ריידען פאר מיר. זאלען ריידען די, וועלכע זענען געקומען אין קאנטאקט מיט מיר, זאלען ריידען די, וועלכע זענען טעגליך געקומען אין סיטי האל, און אין מיין פריוואטען אפיס. אלעס וואס איך האב געטאן איז געווען אין גייסט, פיהלענדיג, אז איך בין א אידישער פארטרעטער, און אז די ניט־אידישע טאראנטא קוקט אויף מיר ווי אויף אזעלכען. איך האב אויפגעהאלטען די אידישע רעפו־טאציע און דעם אידישען שעהנעם נאמען. דער פאקט איז, אז מיין רעקארד איז אונבאפלעקט פאר אכט יאהר צייט.

איך גלויב, אז איך האב פארדינט ביי אייך. איהר זאלט ארויסקומען היינט און געבען אייער שטימע פאר מיר. ניט נאר אליין, נאר זעהן, אז אויך אייערע פריינט זאלען עס טאן. דאס וועט מיר געבען מעהר מוט צו דינען אייך מיט מעהר ענערגיע, מיט מעהר איבערגעבענהייט, הארציג־קייט און קוראזש.

איך בין אלע מאל געשטאנען אויף מיין פאסטען ווי א געטרייער סאלדאט פאר אונזערע אלעמענס אינטערעסען. איך האב אונדערשראקען אלע מאל געקעמפט געגען יעדער פארמע פון אנטיסעמיטיזם.

איך פארפליכטע זיך, אויב דערוועהלט, צו האלטען טייער דעם אידישען נאמען, פארטיידיגען דעם אידישען גוטען שטאנד, דערהויבען דעם אידישען כבוד, ווי א שטאלצער איד.

האפענדיג, אז איהר וועט מיר ווייטער שיינקען אייער צוטרויען,

פארבלייב איך,

מיט דנך ארין,

אלדערמאן נייטען פיליפס, קיי. סי.

אנטיסעמיטישע אגיטאטארס אין סאוויעטישע פאבריקען ווערען שווער באשטראפט

אגיטאציע־אנפיהרער ארויסגעווארפען פון דער פאבריק און אויסגעשלאסען פון קאמוניסטישער פארטיי. — מינסקער קאמוניסטישע פארטיי זוכט צו בייטען די אידישע און קריסטליכע פראפעסיעס, כדי צו אויסראטען שאוויניזם און אנטיסעמיזם אין רוסלאנד.

מאסקווע, דעצ.31. (איטא).

די מינסקער קאמוניסטישע פארטיי האט היינט באשלאסען, אז כדי צו אויס־ראטען דעם נעפיהל פון נאציאנאליזם און שאוויניזם אין׳ם פראלעטאריאט און כדי צו אויפהויבען די אינטערנאציאנאלע פראלעטארישע סאלידאריטעט, זאל פאר־גרעסערט ווערען די צאהל פון ניט־אידי־שע ארבייטער אין ״אידישע פראפע־סיעס״ ווי שניידערייי, שוסטעריי און האנדעל, און אין דער זעלבער צייט זאל־לען מעהר אידען באשעפטיגט ווערען ביי אייזענבאהנען, פאסט־אפיסעס און ד. גל.

דער דאזיגער באשלוס איז א רעזול־טאט פון אן אונטערזוכונג וועגען דעם אנטיסעמיטיזם אין דער פעקטארי קאמו־נאר, וואו דער קאמוניסטישער ארבייטער פיעסקעוויטש האט זיך אויסגעדריקט, אז ער באדויערט וואס ער איז ניט געבוירען געווארען א איד, ווייל ער וואלט דאן גע־האט בעסערע פריווילעגיעס.

פיעסקעוויטש האט אנגעפיהרט אן אנטיסעמיטישען קאמפיין אין דער פאב־ריק, אויס׳ן גרונט וואס אידען ווערען בעסער באהאנדעלט.

די אונטערזוכונג קאמיסיע האט אויך אויפגעלייזט די האלץ־אויפזעהער געזעלשאפט, פארדאמענדיג דעם סערקע־טאר, און זי האט אויך אנטזאגט א מיט־גליד פון דער מוניציפאלער קאנטראל קאמיסיע. זי האט אויך פארדאמט די גאנצע קאמוניסטישע אפטייילונג פון דע־פאבריק פאר טאלעריירען שאוויניזם און אנטיסעמיטיזם אין זייערע רייען.

דער סעקרעטאר פון דער פאבריק׳ס קאמוניסטישער פארטיי איז אנטזאגט געווארען, און ער איז ארויסגעווארפען געווארען פון דער קאמוניסטישער פאר־טיי.

חזן וולאדאווסקי דאווענט שבת מברכים

חזן ב. וולאדאווסקי מיט זיין כאר דאווענט שבת מברכים שחרית און מוסף אין דער מיקאל סטריט שוהל.

אנגעזעענע קאנאדער שטאטסמאן, סער פאס־טער געשטארבען

אטאווא, דעצ. 31.

מיט דעם טויט פון רייט האנ. סער דזשארדזש ע. פאסטער, וועלכער איז דא געבטען געשטרבען אין עלטער פון 84 יאהר, איז פארשוואונדען פון קאנאדע׳ס פאליטישער ארענא איינער פון די עלט־סטע און אנגעזעהענסטע פאליטיקער אין לאנד.

ער איז געשטארבען נאך א פארבי־טערטען קאמף צום לעבען, אבער דע־טויט האט איהם גובר געווען.

סער דזשארדזש איז צוערשט אריינ־געטראטען אינ׳ם קאנאדער אבינעט ווען

סער דזשארדזש ע. פאסטער

ער איז אלט געווען 35 יאהר, אין סער דזשאהן מעקדאנאלד׳ס קאבינעט. דאס איז געווען אין יאהר 1885. ער איז שפעטער אויך געווען פינאנץ און האנ־דעלס מיניסטער און ער האט אנגעהאל־טען אויף אנדערע וויכטיגע פאליטישע אמטען.

באקאנטער אידישער קאמפאזיטאר, שלמה באך באנעהט זעלבסטמארד

ניו יארק, דעצ. 31, (איטא).

שלמה באך, אן אנגעזעהענער אי־דישער קאמפאזיטאר, איז היינט באגאנגען זעלבסטמארד, אויפהענגענדיג זיך אין א צימער פון דעם שטראנד האטעל.

ער האט ניט איבערגעלאזען קיין שום ערקלערונג וועגען דער אורזאך פון זיין טהאט, אבער דאס איינציגע וואס מען האט ביי איהם געפונען איז געווען א ברעף צו זיין פרוי און בלויז א ניטעל אין זיין קעשענע.

באך איז אלט געווען 44 יאהר. ער איז געקומען קיין אמעריקע מיט צעהן יאהר צוריק.

אפיעל צו באיקאטירען אידישע גע־שעפטן פארשפרייט איבער זשענעוא

זשענעוא, דעצ 31, (איטא).

אן אפיעל צו באיקאטירען אלע אי־דישע געשעפטען וועלכע אקופירען אלע הויפט גאסען אין זשענעוא, און צו שט־צען אויסשליסליך די סוחרים פון דער איינגענער ראסע, איז היינט פארשפרייט געווארען אין יעדען הויז, מיט דער אונ־טערשריפט פון דוש. ע. ע. גראסס, דער רעדאקטאר פון דעם לאקאלען אנטיסע־מיטישען בלעטעל.

דער אפיעל שטרייכט אונטער די סקאנדאליעזע האנדלונג פון די פאסטער־קאמפאניעס. עס ווערט אויך אנגעוויזען אינ׳ם אפיעל, אז ווען די זעלבע פאס־טערס זענען אויפגעשטעלט געווארען אויף אויטאמאביילען און זענען געפיהרט גע־ווארען איבער די גאסען פאר די אנטי־סעמיטען, האט זיך די פאליציי אריינ־געמישט און האט קאנפיסקירט די פאס־טערס. דאס ציינט אז אפילו די פאליציי איז אונטער׳ן אידישען איינפלוס.

דער אפיעל עצה׳ט די אידען צו קויי־פען רייזע טיקעטס נאך מאסקווע אדער ירושלים, אבער עס איז פאר זיי ניטא קיין פלאץ אין שווייצאריע.

נאך פארסעלס מיט באמבעס אנטדעקט

קליוולאנד, אהיא, דעצ. 1.

א דינאמיט־באמבע איינגעוויקעלט אין א פעקעל איז היינט דעלייווערט גע־ווארען צום איטאליענישען קאנסול אין קליוולאנד, גראף בוזי גראדענינגא.

פאליציי זאגט אז עס איז געווען בלויז א נס וואס די באמבע האט ניט עקספלאדירט.

עלילת-דם בלבול פיהרט שיער צו א פאנראם אויף אידען אין פוילישער שטאדט פיעטריקאי

איבערגעגעבן המון האט געזוכט צו אנהויבען א בלוטיגי[illegible] איף דער באשול־דיגונג, אז אידישער סטאר־קיפער האט געקידנעפט [illegible] אינגעל פאר ריטועלע צוועקען. — פאניק צווישען אידען איז געווען אומבא[illegible]ליך. פאליציי האט גע־נומען שרייבען א פראטאקאל ווען דאס אינגעל האט זיך פלוצלונג אפגעזוכט.

״ענדעקעס״ כאנייעו אנפאלען אויף אידען אין ביאליסטאק

וואארשע, דעצ. 31, (איטא).

די אונאויפהערליכע העצעס פון די ״ענדעקעס״ און זייער פרעסע געגען אי־דען האט היינט שיער געפיהרט צו א שרעקליך אומגליק פאר די אידען פון פי־עטריקאוו, לויט ווי דער הינער ״מאר־מענט״ באריכטעט.

ארויסגעקומען איז עס איבער א קריסטלעכען 10 יאהריגען אינגעל וועלכער איז אריינגעגעקומען אינ׳ם אידישען געשעפט פון א. ראטבליין אויף סטאבא־שאווסקא נאס צו קויפען ״סקייטס״.

איידער דעם אינגעל׳ס מוטער איז אריינגעקומען אין דעם זעלבען געשעפט איז דאס אינגעל אוועק. אריינגקומענדיג איז אונוועניג און ארומזוכענדיג איהר אינגעל וועלכען זי האט מעהר ניט געקענט געפי־נען, האט זי באלד אויפגעהויבען א גע־שריי, אז די אידען האבען איהם געפיר־נעפט פאר מצה־צוועקען, ווייל פסח איז שוין נאהענט.

אן אויפגערייצטער עולם האט זיך תיכף פארזאמעלט און עס איז אנט־שטאנען די געפאהר פאר א פאגראם.

די פאליציי איז באלד אנגעקומען און האט אנגעהויבען פיהרען אן אונטער־זוכונג, אבער בעת די פאליציי האט גע־שריבען דעם פראטאקאל איז דאס אינגעל צוריקגעקומען און ער האט דערקלערט, אז ער זוכט ארום די מוטער.

אזוי ארום זענען די אידען פון פי־עטריקאוו אפגעקומען מיט׳ן שרעק בלויז ביאליסטאק. דעצ. 31. (איטא).

א געשלעג איז היינט דא פארגעקו־מען צווישען אידען און סטודענטען וועל־כע זענען דעפארטירט געווארען פון ביעלץ.

די סטודענטען, אומקעהרענדיג זיך פון זייערע קריסטמעס וואקאציעס האב־בען ארגאניזירט א ברייטע באיקאט־אני־טאציע. די סטודענטען האבען זיך אויך אוועקגעשטעלט אין דרויסען פון א מו־ווי־הויז וועלכע באלאנגט צו א אידען, און האבען קיינעם ניט געלאזען אהין אריינצוקומען.

ווען א אידישער יונגרעמאן האט דוקא יא געוואלט אריינקומען, איז ענטשטא־נען א געשלעג, און די סטודענטען האבען אנגעהויבען ברעכען פענסטער פון אידי־שע הייזער.

די פאליציי איז אנגעקומען, אבער אנשטאט צו ארעסטירען די סטודענטען האט זי נאר ארעסטירט אכט אידען וועל־כע זענען נאכדעם באפרייט געווארען אונ־טער בעל פון פינף הונדערט ביז פופ־צעהן הונדערט זלאטעס יעדערער.

צו די וועלכע ווילען העלפען אלדערמאן פיליפס

יעדער איד, מאן און פרוי, וועל־כע פיהלען אלס זייער פליכט צו העלפען היינט אלדערמאן נייטען פיליפס, זאלען זיך מעלדען אין דער קאמיטע רום 254 ספרייינע עוו. אדער טעלעפאנירט ערעלייד 7424 אדער ערעלייד 7425.

גרינבוים פאדערט אונטערזוכונג וועגען פאזנאנער אנפאל אויף אומשולדיגע אידען

וואארשע, דעצ. 31, (איטא).

א פאדערונג אז אן אונטערזוכונג זאל געמאכט ווערען אין די מעטאדען פון דער פאליציי און אנדערע ארדנונג היטער אין פאזנאן איז היינט געמאכט געוואר־דען פון דעם אידישען דעפוטאט יצחק גרינבוים, אין א ברעף צום אינערן מי־יסטער.

אין דעם ברעף ווייזט אן גרינבוים, אז די פאליציי האט ניט אנגעווענדעט קיינע פארהיטונגס־מיטלען דעם 13־טען דעצעמבער, פאר די אידען, ווען די אידי־שע ביליאטעק האט אראנזשירט א לעק־ציע מיט דער דערליבעניש לכתחילה פון דער פאליציי, שפעטער אין די לעק־ציע פארבאטען געווארען. ווען די אידען זענען געגאנגען צו דער לעקציע האבען גרינבוים, אין א ברעף צום אינערן מי־יסטער.

אין דעם ברעף ווייזט אן גרינבוים, אז די פאליציי האט ניט אנגעווענדעט קיינע פארהיטונגס־מיטלען דעם 13־טען

״דער בערדיטשעווער חתן״ היינט און מארגען אין סטענדערה

היינט אוועגט, מארגען בייטאג און אוועגט, ווערט אין סטענדערד טעאטער אויפגעפיהרט א גרויסע מוזיקאלישע אפע־רעטע מיט׳ן נאמען ״דער בערדיטשעווער חתן״. דאס איז משה אוישער׳ס א גאנץ נייע פראדאקשען, וועלכע איז פונקט אזוי אונטערהאלטענד ווי אלע פריהערדיגע.

דער סטענדערד טעאטער באגעגענט דאס נייע יאהר מיט א סך געלעכטער. פרייד און הומאר.

״דער בערדיטשעווער חתן״ איז נאך בעסער, זאגט מען, ווי ״העלא מאמע״, וועלכע האט געמאכט אזא ״היט לעצטען פרייטאג און שבת. די נייע פיעסע וועלכע ווערט היינט און מארגען אויפגעפיהרט אין סטענדערד טעאטער, פארמאגט אוי־סער א סך הומאר און געלעכטער־ארויס־רופענדע מאמענטען, אויך א סך האר־ציגע מוזיק און פיעלע נומערען געזאנג.

אנגעזעהענער ווייפענ׳ער חזן דאווענט היינט אין שטארט

חזן א. שטיינבערג, וועלכער איז באריהמט אין ווייפענ׳ווענט דאווענט היינטיגען שבת אין דער קיעווער שוהל אויף בעלוויו עוועניו.

חזן שטיינבערג פארמאגט א שעה־נע טענער שטימע און איז א זיסער דאווענער. לאנדסלייט פון זשיטאמיר און אומגעגענט ווערען באזונדערס דערוואוסט.

היטלער רעדט ווידער וועגען זיעג

מינכען, דעצ. 31.

אדאלף היטלער האט אין א ניי יאהר מעסעדזש צו זיינע אנהענגער זיי געוואר־רענט, אז זיי זאלען זיין גרייט צו דורכ־נעהן דעם ניהכום און אלע פלאגען ביז זיי וועלען קומען צו זייער זיעג.

היטלער האט זיי אויפגעפאדערט צו באקעמפען דעם באלשעוויזם ביז׳ן סוף.

,,נעהט צו אייער זיעג ווי העלדען אהן מורא אדער שרעק״, האט ער גע־זאגט. ער האט אבער דערביי נאך אמאל פארזיכערט, אז ער וועט זיך באנוצען מיט געזעצליכע מיטלען.

הינדענבורג מאכט אן אפיעל

בערלין דעצ. 31.

פרעזידענט פאול פאן הינדענבורג, דער אלטער פרעזידענט פון דייטשלאנד, האט אין זיין ניי־יאהר מעסעדזש אפע־לירט צו דער וועלט צו פארלייכטערען דייטשלאנד׳ס רעפעראציע משא, און ער פאדערט אויך, אז די אנדערע גרויסע מעכטע זאלען דערפילען זייערע אבליגא־ציעס פון דער ווערסאיער טריטי צו פארקלענערען זייערע מיליטערישע אויס־גאבען.

טעלעפאנירט דעם זשורנאל פאר רעזולטאטען

צוליעב דעם, וואס די רעזולטא־טען פון דיי וואהלען וועלען אריינ־קומען היינט, פריימאג צו־נאכט, וועט דער ״זשורנאל״ ניט געבען קיין רעטורנס. איהר קענט אבער טעלעפאנירען פאר רעזולטאטען.

טעלעפאנירט ערעלייד 7424 און ערעלייד 7425.

אידישער בעקער פיקעט צושלאגען לעבען קאהענ׳ס בעקער־שאפ

א אידישער בעקער פיקעט מיט׳ן נאמען הלל ווייז איז נעכטען נאכמיטאג צושלאגען געווארען, לויט ווי די בעקער־יוניאן לאזט אונז וויסען, דורך לואי קאהן און זיין מוטער דושעני.

דער אנפאל אויפ׳ן פיקעט איז גע־מאכט געווארען, אין דער צייט ווען ער האט אויף א פריליכען אויפ׳ן נעפיקעט די געבייודע.

די קיים איז איבערגעגעבען געווא־רען צו לאייר דארנעס, וועלכער האט גע־לייגט א געריכטליכע אנקלאגע געגען די שלעגער.

דער סטרייק אין קאהענ׳ס בעקער־שאפ האלט נאך אן, און דער שאפ וועט געפיקעט ווערען אויף ווייטער אויך, אזוי פארזיכערען די יוניאן־באאמטע.

די נייע טעלעפאן נומערען פון ״אידישען זשורנאל״ זיינען: ערעלייד 7424 און ערעלייד 7425